

Riktlinjer för skadeståndsansvar/krav avseende barn och ungdom inom barn- och utbildningsnämndens verksamheter

Skadeståndsansvar

För barn och ungdom gäller särskilda regler om skadeståndsansvar. Skadeståndsansvar börjar i princip vid 0 års ålder. Den som är under 18 år blir dock skyldig att betala skadestånd endast om det är skäligt med hänsyn till:

- * ålder och utveckling
- * handlingens beskaffenhet
- * om ansvarsförsäkring finns samt övriga ekonomiska förhållanden
- * övriga omständigheter.

Skadeståndsbeloppet kan jämkas, det vill säga att barnet får betala del av skadan. Avgörande för jämkningen är barnets ålder. För ett litet barn, under 3-4 år, blir det som regel inte något skadestånd alls. Fullt ansvar inträder normalt vid 15-18 års ålder.

Om familjen har en ansvarsförsäkring täcks skadan i normalfallet av försäkringen.

Försäkringsbolagen har överenskommit att hem- och villaförsäkringar även omfattar uppsåtliga skador som orsakas av barn upp till 12 år. Barn och ungdom under 18 år har normalt inte någon egen ansvarsförsäkring. Den hemförsäkring som föräldrarna tecknat gäller för de personer som har samma folkbokföringsadress.

Skadeståndskrav

Skadeståndskrav riktas till barnet/ungdomen. Föräldern eller annan vårdnadshavare har inte något betalningsansvar. Även om det är föräldrarnas ansvarsförsäkring som eventuellt tas i anspråk för skador som barnet/ungdomen vållar, innebär det inte att föräldern eller annan vårdnadshavare själv har något betalningsansvar. Detta innebär att självriskan normalt skall betalas av barnet själv. Skadeståndsansvar för vårdnadshavare uppkommer bara om de själva varit vårdslösa, till exempel genom att brista i tillsyn över minderåriga barn.

Ju mindre ett barn är desto större krav ställs på olika former av tillsyn från föräldrarnas sida. Från och med 1994 har en skärpning gjorts av vårdnads-

havares skadeståndsansvar. Det så kallade tillsynsansvaret enligt föräldrabalken har skärpts och preciserats i skadeförebyggande syfte.

För att kunna skicka faktura med ett skadeståndskrav till barnet/ungdomen krävs inget godkännande från föräldern.

Solidariskt ansvar gäller. Detta innebär att om en skada orsakats uppsåtligt av några barn/ungdomar och endast någon av dem erkänner vållandet/kan bindas till vållandet, då kan hela skadeståndskravet riktas till denne. Det ligger sedan i dennes intresse att få övriga inblandade att reglera sin del av skadeståndskravet till den som erkänt vållandet/bundits till vållandet.

Riktlinjer

1. Om ett barn eller en ungdom uppsåtligt förorsakar en skada skall arbetsledningen, eller den som denne utsett vid enheten:
 - utreda omständigheterna kring händelsen och identifiera vem som orsakat skadan
 - informera förälder/vårdnadshavare om händelsen samt meddela att ett skadeståndskrav kommer att ställas på barnet/ungdomen.
2. En skälighetsbedömning/jämkning av skadeståndskravet görs med hänsyn till barnets/ungdomens ålder och utveckling, handlingens beskaffenhet, ekonomiska förhållanden och övriga omständigheter.

Som grund vid skälighetsbedömningen/jämkningsen skall ligga att fullt ansvar normalt skall kunna krävas av elever från 9 år. I de fall där jämkning bedöms vara skälig skall 25 %, 50 % eller 75 % av kostnaden vara de nivåer som skall tillämpas.

Faktura på skadeståndskravet skall utfärdas på barnet/ungdomen. Den eventuella jämkningen skall anges och vara avdragen på fakturan. Familjen har själv att reglera skadeståndet till kommunen. Kommunen blandar sig inte i huruvida familjen har en försäkring som de eventuellt utnyttjar.

3. I de fall flera barn/ungdomar varit vållande till skadan gäller det solidariska ansvaret. Skadeståndskravet, med tillämpning enligt 2 ovan, ställs på den/de som faktiskt kan bindas till skadans vållande.

